

YHTEISPELILLÄ!

Aluekartoitukset Kymenlaaksossa

Camilla Metsäranta, projektikoordinaattori

30.1.2023

A-KLINIKKASÄÄTIÖ

Yhteispelillä! 2020-22

- Järjestösektorin keskeiset rahapelihaittojen ehkäisyyn ja tuen toimijat, kunnat ja THL tuovat hankkeessa osaamisensa ja resurssinsa yhteen.
- Rahoitus sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta, avustusehdotus on kolmelle vuodelle.

- Kaksi pilottialuetta Espoo (väkiluku n. 283t.) ja Kymenlaakso (väkiluku n.175t.)
- Yhteistyösopimukset laadittu Kouvolan, Kotkan, Haminan ja Kymsoten kanssa.

KOUVOLA

Kymsote

Kehittämistyö

1. Tiedon ja osaamisen lisääminen

- Pelaamiseen liittyvä voimakas stigma ja apua haetaan usein vasta kun ongelma on kehittynyt pitkälle.
- Usein ongelmatason pelaamista on edeltänyt riskitason pelaaminen.

2. Palvelupolku kehitetään kattavamaksi aluetoimijoiden ja kokemusasiantuntijoiden yhteistyöllä

- Palvelupolkujen kehittäminen: tukipalveluja tarjotaan laajemmin ja ne vastaavat pelaajien ja läheisten tarpeisiin paremmin.
- Kirjaamiskäytäntöjen tehostaminen.

3. Matalan kynnyksen toiminta

- Matalan kynnyksen toiminnan jalkautus.
- Verkkovälitteisen kohtaamisen ja neuvonnan kehittäminen.

Kehitystä seurattiin teettämällä väestökysely alueilla sekä palveluiden käyttäjille että sote-ammattilaisille

Yhteispelillä! hankkeen aluekartoitukset 2020-2022

Kehittämistyön tuloksia seurattiin tutkimuksella, jossa:

- Kartoitettiin rahapelaajien, läheisten ja sote-alan ammattilaisten kokemuksia rahapelaamisen ilmiöistä ja tukipalveluista.
- Väestökyselyt vuosina **2020 ja 2022** Espoossa sekä Kymenlaaksossa.
- Tutkimuksen toteutti Taloustutkimus ja siihen osallistui yhteensä **2 542** ihmistä.

Aluekartoitukset

Kysely 18–64-vuotiaille espoolaisille ja kymenlaaksolaisille

Kymenlaakso

- 618 henkilöä vuonna 2020
- 600 henkilöä vuonna 2022

Espoo

- 643 henkilöä vuonna 2020
- 621 henkilöä vuonna 2022

Haastattelut: rahapelaajia ja läheisiä kohtaavat sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset

- Molemmilla alueilla haastateltiin 30 ammattilaista 2020 ja 2022.
- Satunnaisotokset ammattilaisista.

Vastaajien taustatiedot, Hamina

- 9 % kansalaisista kertoo asuinalueekseen Hamina.
- 13 % ammattilaisista kertoo työpaikan sijainniksi Hamina.

Kysymykset

Pelaajat ja läheiset

Pelitavat

Pelaamisesta aiheutuneet haitat

Sosiaali- ja terveystalveluiden käyttö

Palaute rahapelaajien ja läheisten apu- ja tukipalveluista

Millaista apua toivoisi

Ammattilaiset

Tiedot rahapelaamisesta ja sen aiheuttamista haitoista

Koulutustarpeet

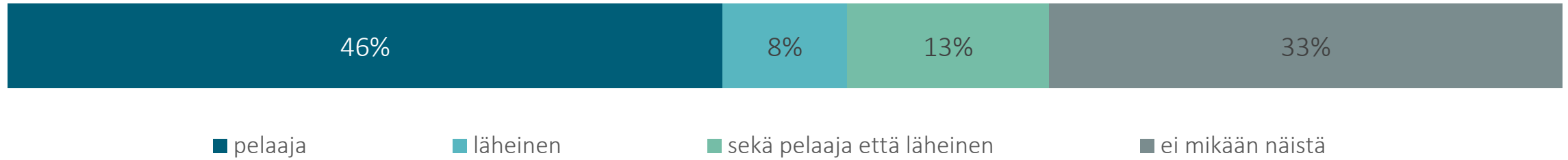
Pelaajien ja läheisten kohtaaminen palveluissa

Rahapelaamisen puheeksi otto palveluissa

Millaista apua toivoisi

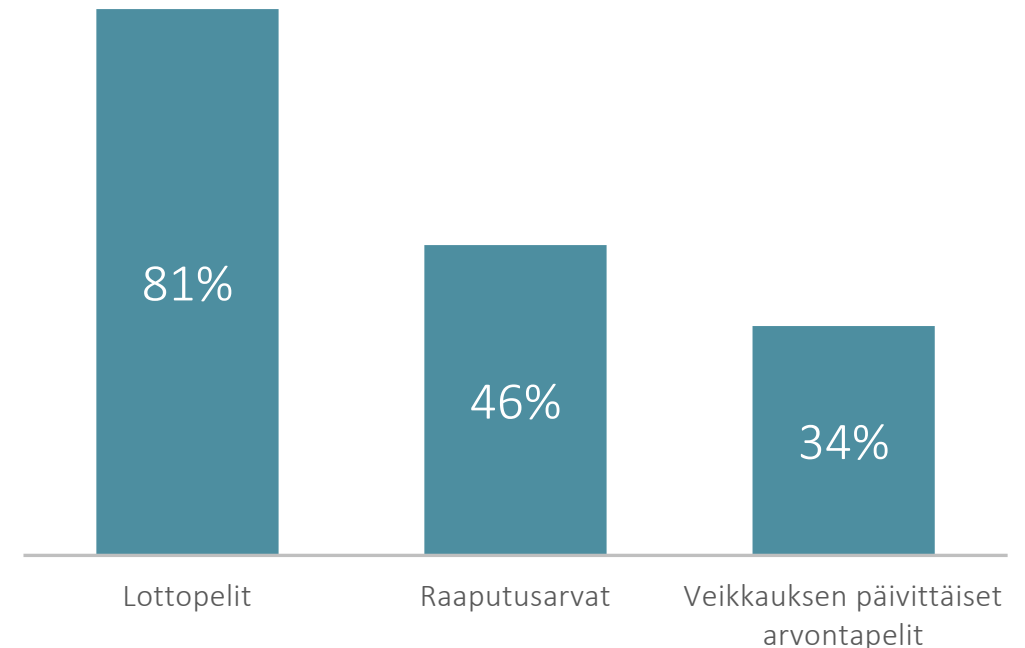

Rahapelaaminen Kymenlaaksossa

Suurimmalla osalla vastaajista kosketuspintaa rahapelaamiseen

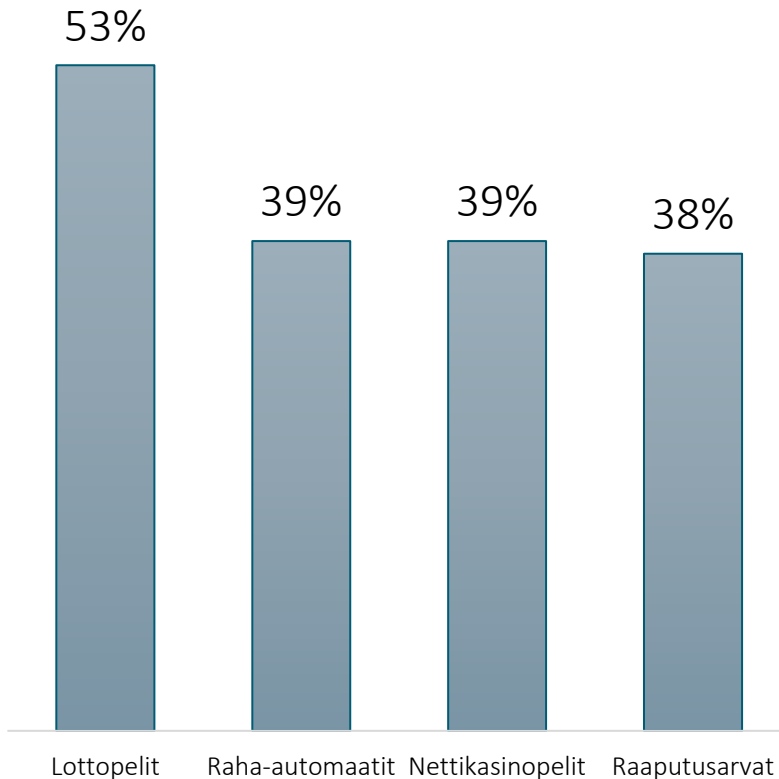
- Yli puolet kertoi pelaavansa rahapelejä.
- Viidesosa olevansa pelaajan läheinen.

Ongelmallisen rahapelaamisen ilmiöitä

Ongelmatasolla pelaavien suosimat rahapelit

Ongelmat ja riskit koskettavat monia

- ongelmatasolla pelanneita **11 %** (2020: 15 %)
- ongelmatasolla pelanneen läheisiä **19 %** (2020: 13 %)
- on sekä läheinen että ongelmatasolla pelannut **2 %** (2020: 2 %)
- riskitason pelaamista **12 %** (2020: 8 %)

Automaateilla pelaaminen toiseksi suosituin pelityyppi

Tunteisiin perustuvat syyt yleisesti mainittu motivaatio pelaamiselle

Pelaamisen useus

- kerran viikossa pelaaminen oli yleistä ei-ongelmallisesti pelaavilla.
- ongelmallisesti pelaavilla yleisintä oli pelata harvemmin kuin kerran viikossa.

Pelaajien taustaa

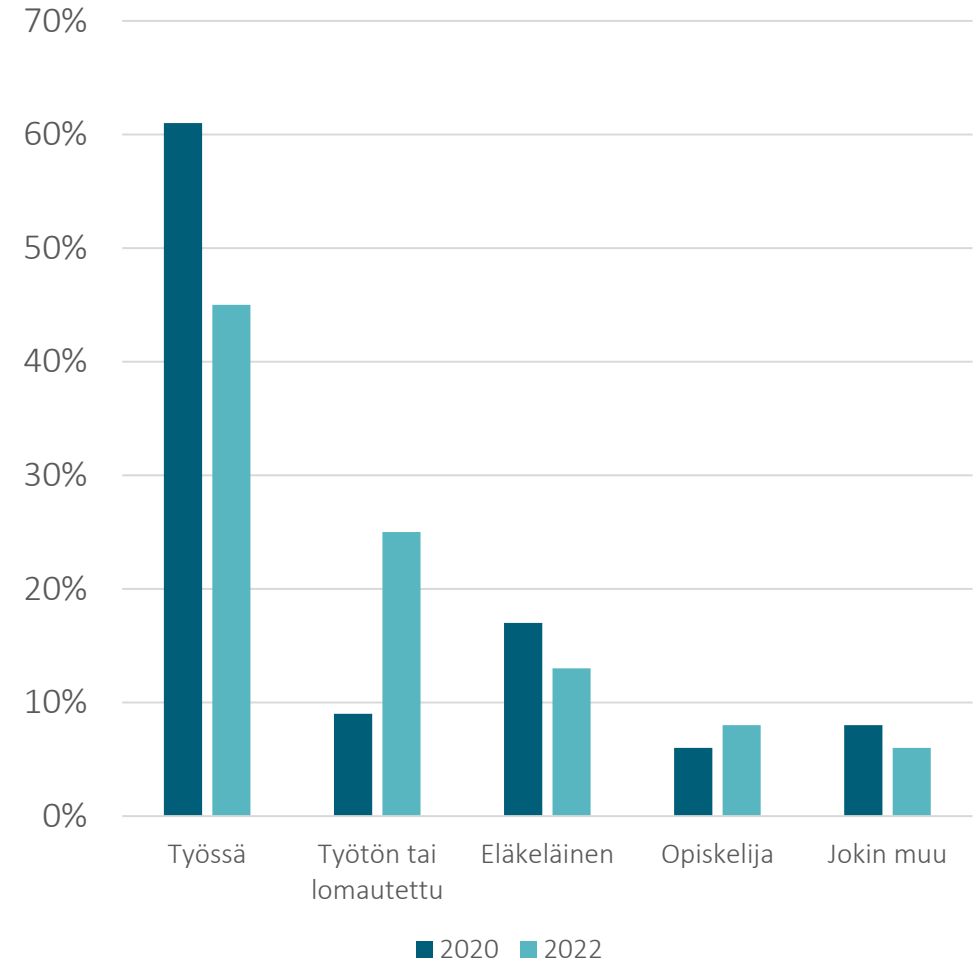
Ongelmatasolla pelaaminen

- yleisintä 26–35-vuotiailla (eniten myös läheisiä)
- kolminkertaistui 46–55-vuotiailla
- **yhä yleisempää työelämän ulkopuolella olevien joukossa**
- vrt: espoolaisista ongelmatasolla pelaavista valtaosa työssäkäyviä ja alle 45-vuotiaita

Pelihaitat

- talous- ja velkaongelmat sekä tunnetason haitat yleisimpiä (pelaajat, läheiset, ammattilaiset).
- lähes kaikki ongelmatasolla pelaavat kokivat haittoja, läheisistä 70 %, muista 3 %.

Ongelmatasolla pelaavien päätoimi

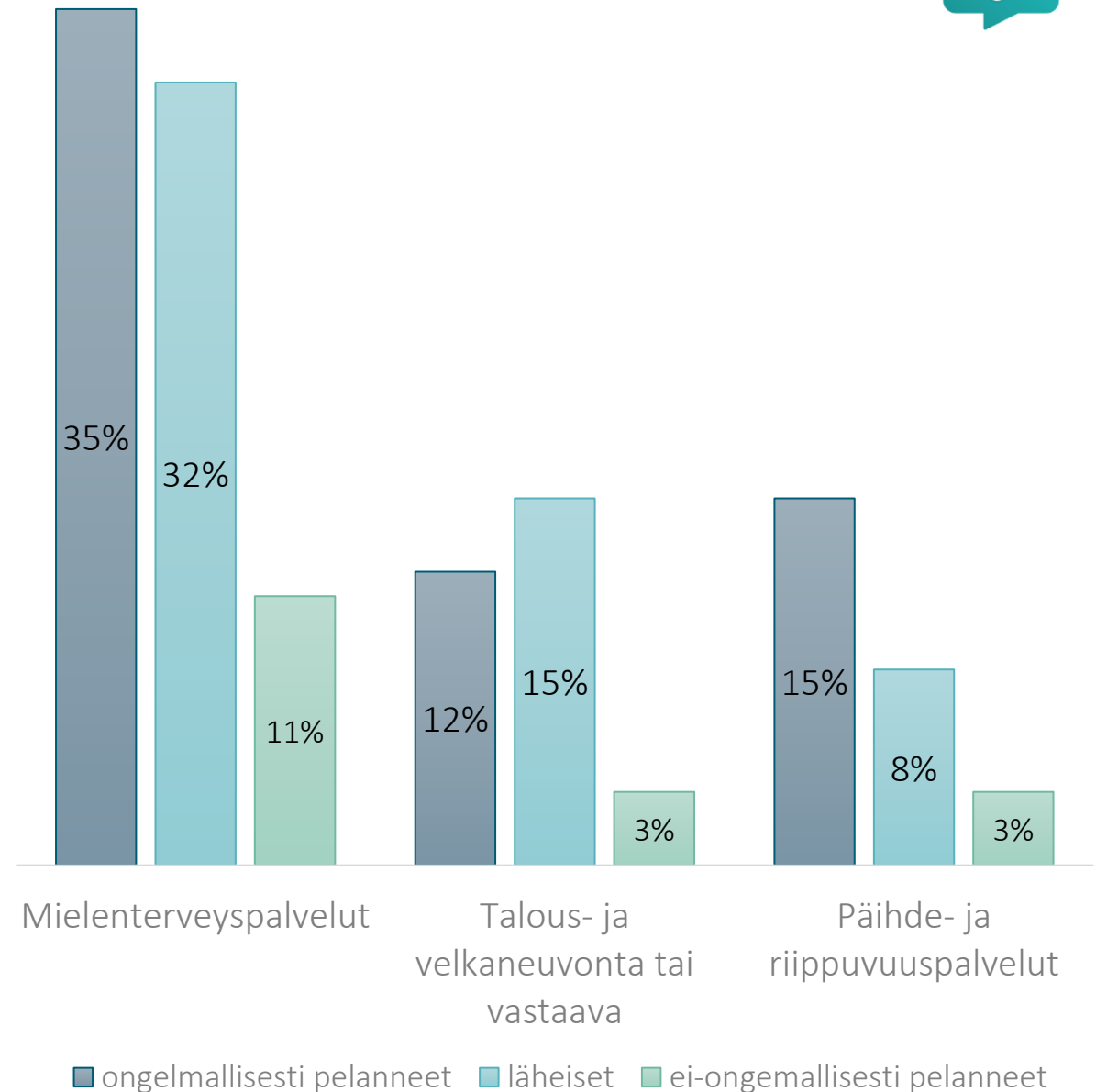
Pelaajat ja läheiset sote-palveluissa

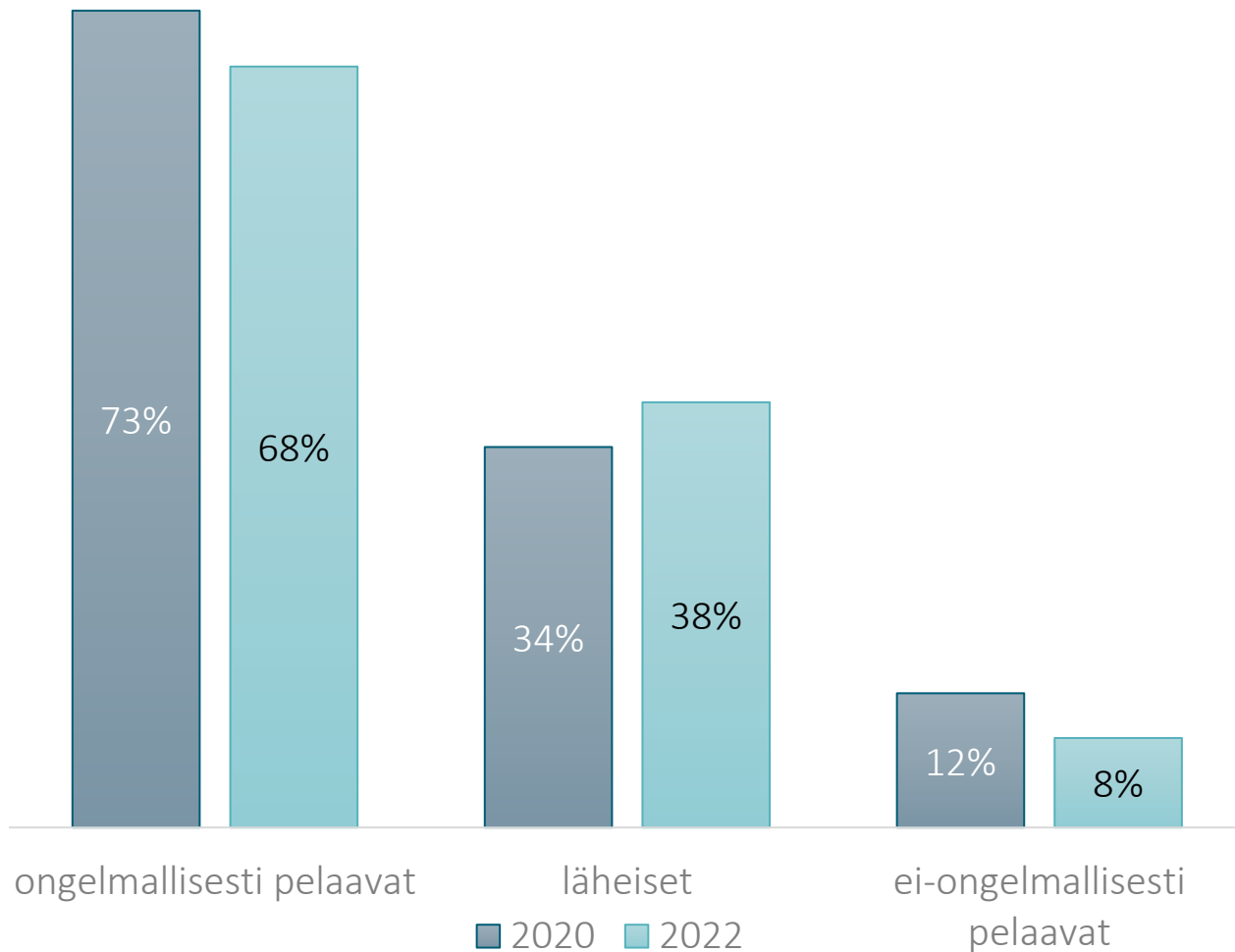
Vastaajilta kysyttiin, mitä sote-palveluita ovat käyttäneet muiden syiden kuin rahapelaamisen takia

- esim. alkoholin riskikäyttö ja mielenterveysongelmat ovat riski- ja ongelmatason pelaamisen riskitekijöitä.

Lähes kaikki alueen miepä-hoitajat saaneet koulutusta rahapelaamisen puheeksiotosta.

Puheeksiotto

Sote-ammattilaiset

83 %

ottaa rahapelaamisen puheeksi (2020: 70 %)

66 %

arvioi puheeksioton onnistuneen hyvin tai erittäin hyvin (2020: 66 %)

Valtaosa

- toivoi lisää tietoa puheeksiotosta ja lyhytneuvonnasta.
- Piti puheeksioton oppaita hyödyllisenä työn tukena.

Palaute rahapelaamisen tuki- ja apupalveluista

Oman alueen palvelut

Ongelmallisesti pelanneet

läheiset

Asteikolla 1-5 rahapelaajien ja läheisten kohtaamisen palveluissa koettiin olevan...

- Kunnioittavaa **3,36**
- Muutoshalua motivoivaa **3,37**
- Omia voimavaroja vahvistavaa **3,58**
- Toivoa ja luottamusta herättävää **3,76**
- Ammattitaitoista **3,82**

Verkossa toimivat palvelut

Ongelmallisesti pelanneet

läheiset

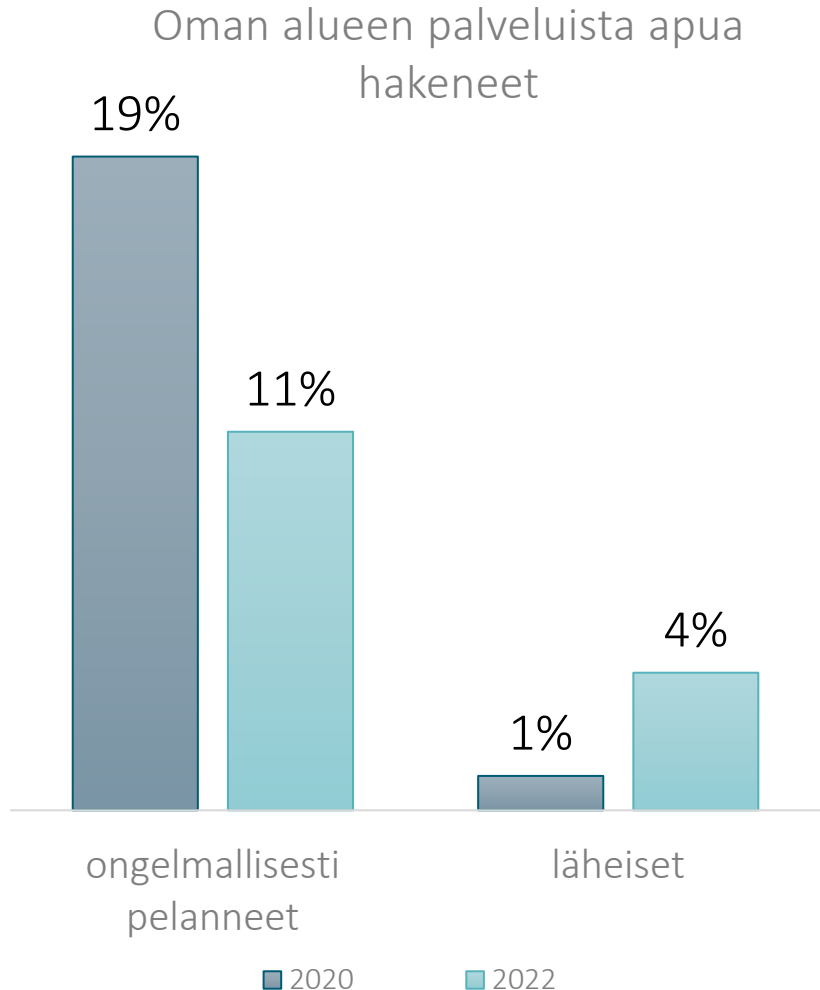

Hyödyllisimmiksi palveluiksi arvioitiin

- ammattilaisten vetämä kasvokkainen toiminta (3,56)
- ammattilaisten vetämä vertaisryhmä kasvokkain (3,53)
- vertaistuki hoidon osana (3,50)

Mutta: palautteet suuntaa-antavia, koska...

Palveluiden tavoitavuudessa parantamisen varaa

Lisää tietoa palveluista kaivataan

Osa ei tiedä, mistä apua saa

- 9 % ongelmallisesti pelaavista
- 15 % läheisistä

Ammattilaisista 90 % toivoo lisää tietoa oman alueen tuki- ja hoitopalveluista.

lisää palveluita kaivataan

Harva vastaaja koki palveluita olevan riittävästi saatavilla.

Mitä palveluita toivotaan

- 1) Ammattilaisten tekemä avohoito kasvokkain (pelaajat, läheiset ja ammattilaiset)**
 - lähes kaikki miepä-hoitajat saaneet koulutusta.
- 2) Ammattilaisen kasvokkain vetämä vertaisryhmä (pelaajat)**
 - ei vielä käytössä, jatkokehitystä suositellaan.
- 3) Vertaistuki hoidon osana, tukihenkilötoiminta (läheiset)**
 - tuotu palvelutarjontaan vertaistuellinen toiminta Kotka-Hamina alueelle.
- 4) Kokemusasiantuntijan osallistuminen hoitoon (ammattilaiset)**
 - tukihenkilötoiminta pelaajille ja läheisille Vello-ajanvarausjärjestelmän kautta.
 - ei pilotoitu kokemusasiantuntijan osallistumista hoitoon, jatkokehitystä suositellaan.

Mittari	Tavoite	2022 tulos
Ammattilaisten tietotaidon lisääntyminen	> 3,13	3,47
Kunnioittava kohtaaminen	> 3,41	3,70
Saiko palveluista apua	≥ 3	3,47
Avun hakeminen paikallisista palveluista	ongelmatasolla pelaavat 14–18 % läheiset 6 %	ongelmatasolla pelaavat: 11 % läheiset: 4 %

Alueen kehittämistavoitteet

Yhteenvetoa

Pelaamisessa alueellisia ilmiöitä, mutta myös samankaltaisuuksia

- Ongelmatasolla pelaavat ja läheiset hyvin erilaisia alueilla.
- Esim. ikä, päätoimi, pelityypit erilaisia.
- Automaateilla pelaaminen edelleen suosittu pelityyppi Kymenlaaksossa.
- Ongelmallisesti pelaavilla korostuu nettikasinopelaaminen.

Kohtaamiset palveluissa

- Palaute kohtaamisista parantunut molemmilla alueilla.
- Puheeksiotto lisääntynyt hyvin.
- Tietoisuus oman alueen tarjoamista palveluista ei ole kehittynyt, lisää tietoa kaivataan.

Kohokohdat ja jatkosuositukset

Kymenlaakso

- Kaksi työntekijää koulutettu Rahapeli riippuvuus hallintaan –menetelmäkoulutuksen kouluttajiksi.
- Rahapeli haittojen vähentäminen kirjattu alueelliseen hyvinvointikertomukseen 2020-2025.
- Puheeksiottoa lisätään ja kirjaamista jatkokehitetään.
- Vahvistetaan matalan kynnyksen palveluiden ja hyvinvointialueen yhteistyötä (Tiltti-toiminta sai 2 vuoden hankerahoituksen).

Kiitos!

Camilla Metsäranta
projektikoordinaattori
Kymenlaakso

camilla.metsaranta@a-klinikka.fi

050 449 8161